

Խոյա գաւառաբարբառով կը խօսին Սուրմալուայ հայ ժողովուրդն, որոց կեդրոն կը համարուի Իզդիր, որ կողքէն մինչև Մասիսի հիւսիսային ստորոտն երկարացող Արասի աջ հովիտը կը բռնէ:

Ամեն գաւառաբարբառ կեդրոնէն ունեցած հեռաւորութեան չափովը փոփոխութիւն կրած է, կան որ բոլորովին օտարացած են, սակայն կարգ մի բայերով նմանութիւններ ունին:

Ալաշկերտ աւելի մուտ գործած է Բաղշոյ բարբառն և մասնաւոր ինչ Մշոյ բարբառն նաև սակաւ իմն ևս Վանայ լեզուն, երեք գաւառաբարբառներու խառնուրդ մի կը կազմէ, որով բաւականին յղկուած բարբառ մի առաջ եկած է:

Ամբողջ Բազրեանդայ մէջ բնիկ ժողովուրդ հազիւ տաս տուն գտնուի, սոքա արդէն իւրեանց հնչմամբ կորոշուին թէ բնիկ են և ունին ընտիր գաւառաբարբառ մի, որ ինձ շատ հաճելի է և այս առթիւ որոց բարբառը գրեթէ խնամով ամբողջապէս ամփոփած եմ «Բազրեանդայ գութանը և սովորութիւնները» անունով ընդարձակ գրուածոյս մէջ, որ յարմար առթիւ ներկայացնելու եմ՝ հայ ժողովրդեան կեանքով, սովորութիւնով և լեզուով հետաքրքրուող հասարակութեան, ուր հետաքրքիր ընթերցողը պիտի տեսնէ ժողովրդեան ամեն ոճ, առած, ասացուած, հաւատք, աւանդութիւն և ինչ և ինչ:

Յայս վայր բաւական տեղեկազրեցի Բազրեանդայ Ալաշկերտ գաւառակն, դեռ Գարա-Քիլիսէն չանցած հետեւեալ հատուածի մէջ կը ներկայացնեմ Ալաշկերտի ձմեռն, որ երկար տարիներու փորձերով գրի առած եմ:

